

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan/materialy-edukacyjne/teki-i-materialy-dydakt/120835,Zapal-znicz-pamieci-biogramy-Wielkopolan-do-pobrania.html>

25.04.2024, 19:49

Zapal znicz pamięci - biogramy Wielkopolan do pobrania

Do końca 1939 r. na terenie Wielkopolski w egzekucjach przeprowadzonych przez niemieckie Einsatzkommando zginęło około pięciu tysięcy polskich obywateli. Celem Niemców była całkowita germanizacja ziem wcielonych do III Rzeszy, drogą do jej osiągnięcia eksterminacja mieszkańców tego obszaru.

W pierwszej kolejności pozbawione życia zostały osoby pełniące ważne funkcje społeczne w danym środowisku, które potencjalnie mogłyby stworzyć ruch oporu. Na podstawie list proskrypcyjnych wytypowani zostali „wrogowie” państwa niemieckiego. Byli wśród nich m.in.: powstańcy wielkopolscy, członkowie organizacji patriotycznych, wojskowych, stowarzyszeń, działacze polityczni i społeczni, urzędnicy, przemysłowcy, nauczyciele, księża, lekarze, przedstawiciele ziemiaństwa, chłopci, kupcy i robotnicy. Wszyscy, którzy stanowili filar danej społeczności i byli podporą dla innych.

Bogactwo ich życiorysów, wielość pełnionych funkcji, patriotyczną postawę, za którą przyszło im zapłacić życiem przybliżają biogramy przygotowane przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Poznaniu.

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Mieczysław HEJNOWICZ (1890-1939)
Miejscę egzekucji: OOSTYK

Władca i polityk w Gostyniu, powiatownik wielkopolski, działacz społeczno-polityczny, członek Krajowego Komitetu Obywatelskiego w 1918 r. W latach 1919-1921 pracownik stowarzyszenia powiatowego oraz rady Rady Miejskiej w Gostyniu. Członek zarządu Towarzystwa Filmowego „Jaskółki”. Towarzystwo Czytelni Ludowych, Akcja Katolicka, Związek Twórców Przemysłowych i Rolniczych, a także przez Związek Włóczyń Wielkopolskich i Związek Ludowo-Narodowego w Gostyniu. Od 1928 organizator i prezes Stowarzyszenia Narodowego na terenie powiatu.

Po wybuchu II wojny światowej udał się do Działki, a następnie Tompola, gdzie organizował doroczny protest Niemcom. W Wierosławiu z rozkazu władz wojewódzkich pełnił funkcję kierownika, do czasu 1942 w okresie przed okupacją niemiecką wrócił do Gostynia. Po powrocie do domu rodzinnego został aresztowany przez Niemców i dwa dni później rozstrzelany w publicznej egzekucji 21 października 1939 r. na rynku miejskim w Gostyniu. Razem z nim zginął jego brat Józef.

Instytut Pamięci Narodowej
Radio Pomieć

HEJNOWICZ

ZAPAL ZNIJCZ PAMIECI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Stanisław KARŁOWSKI (1879-1939)
Miejsce egzekucji: OSTYŃ

Senاتور, bankowiec, właściciel majątku ziemskiego w powiecie goryskiem. Prezes Niezależnej Organizacji Związków Rolniczych Koni, Wydziałowy Prezes Samodzielno-Wielkopolskiej Hodowli Nasion.

Współpracownik i Ministerstwo Edukacji w przygotowaniu reformy wstawiowej. Inżynier powiatowa Związków Banków w Polsce. Prezes okrajowy „Zduny” i „Cukrowy „Zostyl”. W latach 1921-1922 wiceprezes Banku Cukrownictwa. Kierownik Banku Kredytu Rolniczego i Cukrownictwa w Poznaniu. W latach 1932-1933 wiceprezes Centralnego Związku Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, Rolniczo-Przemysłowy. Wiceprezes Rady Niezależnej Organizacji Cukrowników. Senator z ramienia Regionalnego Biura Współpracy z Krajem (Górny) w latach 1932-1933. Od 1937 - prezes Związku Odborników Polskich. Arrestowany przez Niemców 19 października 1939 r., a następnie rozstrzelany 31 października 1939 r. przez Einsatzkommando 14 w publicznej egzekucji na rynku w Ostyniu.

Instytut Pamięci Narodowej, Radio Poznań, Krowka.pl

KARŁOWSKI

ZAPAL ZNIJCZ PAMIECI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Edward POTWOROWSKI (1885-1939)
Miejsce egzekucji: OSTYŃ

Ziemianin, powiatowiec wielkopolski, działacz społeczny, właściciel majątku ziemskiego w powiecie goryskim. W gimnazjum w Międzybuzemiu założył tajną Towarzystwo Zawieszanie Żelaz. Organizator Powiatowej Rady Ludowej i Komendant Strazy Ludowej w Ostyniu. W Powiatowym Urzędzie był wicedyrektorem i kierownikiem grupy „Zawieszanie Żelaz”. Członek Powiatowego Zarządu Powiatowego Towarzystwa „Zawieszanie Żelaz” w Ostyniu. W latach 1923-1928 pełnił funkcję prezesa Rady Nadzorczej Towarzystwa „Zawieszanie Żelaz” w Poznaniu. Był członkiem Powiatowego Komitetu Należności Promocyjno-Biuletynowy Zarządu Towarzystwa Uniwersytetu Ludowego w Ostyniu. W latach 1923-1932 pełnił funkcję delegata na sejmik Powiatowego Zarządu w Ostyniu. Angażował się w działalność organizacyjną i kulturalną. Aktywny uczestnik i kierownik Młodzieżowej Organizacji „Zawieszanie Żelaz” w Ostyniu. W latach 1934-1939 był prezesem Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej. Arrestowany przez Niemców 19 października 1939 r., a następnie rozstrzelany 31 października 1939 r. przez Einsatzkommando 14 w publicznej egzekucji na rynku w Ostyniu.

Instytut Pamięci Narodowej, Radio Poznań, Krowka.pl

POTWOROWSKI

ZAPAL ZNIJCZ PAMIECI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Stanisław GIL (1886-1939)
Miejsce egzekucji: KROWKA

Zarządca majątku hrabiowskiego Wiktora Czartoryskiego w Gogolewie. Składał majątek ziemski w powiecie goryskim, w którym Stanisław Gil mieszkał w posiadaniu z rodzicami. 27 października 1939 r. obywatel Gil otrzymał informację, że ma zgłosić się po majątek, który zastawia kilka dni wcześniej interwencyjny przez Niemców, jako właściciel. Przyjechał z żoną i dziećmi. W drodze do Krowki z dwoma najstarszymi synami, 1 tam było inspekcją egzekucyjną niemieckiego, rozstrzelanego na tamtejszym rynku przez Einsatzkommando 19 pod pseudonimem Franz Kommer. W tej samej egzekucji tego dnia Niemcy rozstrzelali 14 innych mieszkańców Krowki i okolic.

Liste osób rozstrzelanych 31 października 1939 r. na rynku w Krowki:
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Władysław KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki
Jan KROWCZYŃSKI (ur. 1874) - lekarz i właściciel Krowki

Instytut Pamięci Narodowej, Radio Poznań, Krowka.pl

Stanisław Gil

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Bolesław KARPINSKI
(1879-1939)
Miejscę egzekucji: LESZNO

Nauczyciel, działacz społeczny, aspiant Wydziału Pedagogicznego. Studiował filozofię i pedagogikę na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W czasie II wojny światowej służył w 3 pułku Legionów, brał także udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Redaktor „Głosu Leszczyńskiego”, inicjator i założyciel Polskiego Związku Zachodniego w Lesznie. Od 1922 r. uczył polskiego i historyi w Państwowym Gimnazjum im. J.A. Komarowskiego w Lesznie i Terenowy Zakład na terenie miasta. Miał tytuł profesora sztuk ścisłych. Współzałożyciel Leszczyńskiego Towarzystwa Krzewienia Nauki i Sztuki. Zorganizował teatr szkolny przy Gimnazjum Męskim w Lesznie, przed wybuchem II wojny światowej. Niemcy wywieźli go do więzienia na specjalną listę przekazywaną Sonderfahndlungsbezirk Posen. Zamordowany przez Niemców 8 września 1939 r. wraz z grupą innych mieszkańców Leszna i rozstrzelany w publicznej egzekucji pod kamiennym murem więziennym 23 października 1939 r. przez Einsatzkommando 14. W sąsiedztwie wyroku ekshumowanego po wojnie koryfmei operacyi napisał: „Władz Niemiec, legninta”.

Instytucje partnerskie:

KARPINSKI

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Bronisław KOTLARSKI
(1893-1939)
Miejscę egzekucji: LESZNO

Kupiec, powiatowy wielkopolski, oficer Wojska Polskiego, adwokat przy Związku Wielkopolskiego Związku Zawodowego Kłobowskiej w powiecie walczyńskim. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości obserwował i badał sytuację ekonomiczną w Lesznie. Nauczyciel do Związku Ziemi Zachodnich i Związku Powiatowego w Wielkopolsce. Był współorganizatorem Banku Ludowego w Lesznie oraz prezesem Towarzystwa Gimnazyjnego „Sokół” w okręgu walczyńskim. Członek Towarzystwa Chłopsko-Rolniczo-Kapitałowo-Samodzielnych. Przed wybuchem II wojny światowej Niemcy wywieźli go do więzienia na specjalną listę przekazywaną Sonderfahndlungsbezirk Posen. Brał udział w transportach werbitelnej walczącej w składzie 60 Pułku Piechoty WP. Po powrocie do Leszna został przez Niemców aresztowany i rozstrzelany 23 października 1939 r. przez Einsatzkommando 14 w publicznej egzekucji pod murem więziennym w Lesznie.

Instytucje partnerskie:

KOTLARSKI

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Zygmunt IRZABEK
(1880-1939)
Miejscę egzekucji: KOCZAN

Nauczyciel, działacz społeczny. Uczył w gimnazjum im. K. Marczkowskiego w Poznaniu. Następnie w latach 1926-1931 pełnił funkcję dyrektora Gimnazjum Męskiego w Ostrowie Wielkopolskim. W Rzeczpospolitej zorganizował klub „Ludzie” w Nowym Targu był założycielem Towarzystwa Muzyczne-Gimnazyjnego im. Fryderyka Chopina, w Poznaniu współorganizował oddziały „Sokół”. Był prezesem XI Okręgu Wielkopolskiego Związku Spółwzajemnego. W latach 1926-1931 pełnił funkcję dyrektora Państwowego Gimnazjum im. św. Stanisława Kostki w Koczanach, gdzie opiekował się wieloma organizacjami młodzieżowymi. W dniu 19 października 1939 r. został aresztowany przez Niemców. Rozstrzelany przez Einsatzkommando 14 pod dowództwem Gerharda Fiescha w publicznej egzekucji na rynku w Koczanach 23 października 1939 r.

Instytucje partnerskie:

IRZABEK

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Zbigniew LUKOMSKI (1902-1939)
Miejscę egzekucji: ŚMIERĆ

Harcarz, powstaniec wielkopolski, działacz społeczny. Od 1918 r. angażował się w Śmiglu, gdzie zaliczył konspiracyjny udział w powstaniu 10. i 11. szwadronu Pułkownika. W 1923 r. został komendantem Hufca Żołnierzy Honorowych Powiatu (OHW) w Śmiglu. Następnie 14 października 1924 r., kiedy to Śmigłowski hufiec porzucił z kolaborantami. Od tego czasu pełnił funkcję komendanta Okręgu III w Katowicach do 1928 r. W 1931 r. otrzymał stopień podchorążym starszego, a w 1934 r. awansował na chorążym. W 1935 r. w ramach formacji budowlanej powołany na kierownika jej III w Katowicach. Wypokreślony w zespole Towarzystwa Powstańców i Współczesnej Szkoły Wychowawczej Fryzjera Fryzjozobienia Wesołowskiego. Członek Powiatowego Komitetu dla Rodziny i Ojczyzny w Śmiglu. 22 października 1939 r. aresztowany przez Einsatzkommando 14 w publicznej egzekucji na rynku w Śmiglu. 23 października 1939 r. pochowany na cmentarzu żydowskim. W 1945 r. jego ciało ekshumowano, podobnie jak pozostałych zamordowanych w tym dniu Polaków i pochowano w grobach rodzimych na cmentarzu parafialnym w Śmiglu.

INSTITUT PAMIĘCI NARODOWEJ Radio PÓŁNOC

LUKOMSKI

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Maksymilian STACHOWIAK (1878-1939)
Miejscę egzekucji: ŚMIERĆ

Powstaniec wielkopolski, działacz społeczny w Śmiglu, pracownik biurowy. Właściciel miejscowego sklepu drogerijno-książkowego. Po wybuchu powstania niepodległości został wybrany członkiem Zarządu Miejskiego, a następnie kierownikiem funkcji wiceburmistrza Śmigla. W latach 1920-1927 kierował lokalnym Komitetem Ludowym oraz przez 20 lat pracował w Towarzystwie Przemysłowców w Śmiglu. Był także długoletnim nauczycielem i prezesem Środzkiej Szkoły. Członek Środzkiego Bractwa Kurkowego, Towarzystwa Czujności Ludowej, Towarzystwa Robotników Katolickich oraz odznaczony. Został i weteranów Polaków. W 1937 r. został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Pod koniec października 1939 r. został aresztowany przez Niemców i przewieziony w gmiochu Śmigla Grodzkiego 23 października 1939 r. obok innych Einsatzkommando 14 aresztantów (łącznie 14 innych mieszkańców Śmigla) (okolicach publicznej egzekucji na rynku w Śmiglu). Został pochowany na cmentarzu żydowskim. W 1945 r. jego ciało ekshumowano, podobnie jak pozostałych zamordowanych w 1939 r. Polaków i pochowano w grobach rodzimych na cmentarzu parafialnym w Śmiglu.

INSTITUT PAMIĘCI NARODOWEJ Radio PÓŁNOC

STACHOWIAK

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Gerard LINKE (1910-1939)
Miejscę egzekucji: KOSZYK WIELKOPOLSKI

Polak, harcerz. Ukończył samorządkiem nieuczniowski w Rogoźnie w 1930 r. Pracował w szkole w Zimnie koło Środy Wielkopolskiej, a następnie w Nakielcu. W 1932 r. wstąpił w szeregi w Kosczyku Wielkopolskim, a w 1933 r. został przydzielony do Publicznej Szkoły Powstańczej w Nakieli. W 1934 r. zdobył na jej szkole medal i został drugim harcerzem. W latach 1936-1939 urzędował razem z dwoma innymi harcerzami, prowadził dwumiejscowy chór szkolny. W 1937 r. ukazywał kurtę z wyłowionymi w samolocie.

18 października 1939 r. jako przedstawiciel polskiej inteligencji został aresztowany przez niemieckich okupantów. W ramach oddziału Einsatzgruppe VI został na swoją działalność społeczną w okresie międzywojennym skazany na karę śmierci. Następnie przewiezony go do Kosczyka, gdzie 20 października 1939 r. na tamtejszym rynku egzekucyjnym został publicznie rozstrzelany. Jego ciało, które zostało wykopane przez Einsatzkommando 14, zostało pochowane w Kosczyku. Po II wojnie światowej, w 1945 r., jego ciało ekshumowano, podobnie jak pozostałych zamordowanych w tym dniu Polaków i pochowano w grobach rodzimych na cmentarzu w Kosczyku.

INSTITUT PAMIĘCI NARODOWEJ Radio PÓŁNOC

LINKE

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Jan NOWOTARSKI (1896-1939)
Miejscę egzekucji: KOSTRZYŃ WIELKOPOLSKI

Nauczytel, działacz społeczno-kulturalny. Kariera w służbie państwowej w Krykuciech. W latach 1920-1923 kierownik Publicznej Szkoły w Kostrzynie. Przez pięć lat był sekretarzem komunistycznej grupy młodzieży. Dyrigent Kasa Spółdzielcza w Kostrzynie. Członek zarządu Fabrycznej Cytadeli Ludowych. Tworzył w Bułwarze Łódź oraz Kółko Przejścieli Harcerstwa w Kostrzynie. Działacz Polskiego Związku Zachodniego (kierownika Kółka Związku Powstańców). W 1929 r. ukazał się w czasopiśmie Komunistycznym Młodych w Poznaniu. W pierwszych dniach września 1939 r. ewakuował się z bliskimi w okolice Czarniłowca. Po powrocie do Kostrzyna był wyznaczony i musiał się poddać niemieckim młodościom w magistracie oraz u niemieckiej nauzacji Niemca - Margarety Nohlfel. Ostatcznie został aresztowany przez Niemców 10 października 1939 r. i rozstrzelany w publicznej egzekucji na rynku miejskim w Kostrzynie Wielkopolskiej 20 października 1939 r. Razem z nim zginęli 20 Polaków. Zbrodni dokonali Einsatzkommando 15 wchodzące w skład VI Einsatzgruppe pod dowództwem Ericha Neumanna.

Organizowany przez: **INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ** Oddział w Poznaniu **Radio** Poznań

Fotografia z zbioru: www.pamien-narodowa.pl

NOWOTARSKI

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Ignacy WRÓBLEWSKI (1890-1939)
Miejscę egzekucji: KOSTRZYŃ WIELKOPOLSKI

Podagog, działacz społeczny. Od 1919 r. nauczyciel w szkole w Kostrzynie Wielkopolskiej. W 1922 r. został mianowany kierownikiem Szkoły Powiatowej w Nakiłku w powiecie wrocławskim. Był działaczem Towarzystwa Powstańców i Weteranów. Udział w powstaniu styczniowym. Służby Państwowej i sprawował funkcję rodzinną w gminie. Był inicjatorem i dyrektorem szkoły przy Kościele św. Stanisława w Nakiłku. Od 1927 r. pełnił funkcję nauczyciela w Szkole Powiatowej w Środzie Wielkopolskiej. 18 października 1939 r. został aresztowany przez Niemców. Przekazano go do Kostrzyna i tam 20 października 1939 r. na rynku miejskim został wraz z 20 innymi Polakami i Kostrzynie. Nakiłko. Zbrodni dokonali Einsatzkommando 15 wchodzące w skład Einsatzgruppe pod dowództwem Ericha Neumanna.

Organizowany przez: **INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ** Oddział w Poznaniu **Radio** Poznań

Fotografia z zbioru: www.pamien-narodowa.pl

WROBLEWSKI

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Feliks WALKOWIAK (1903-1939)
Miejscę egzekucji: KOSTRZYŃ WIELKOPOLSKI

Powstańca wielkopolski, ksiądz. W wieku 16 lat w grudniu 1918 r. wstąpił jako ochotnik do formującego się oddziału powstańców wielkopolskich. Przystąpił do 3 kompanii strzeleckiej, która brała udział w walkach o Szabolc, Kozłowa, Białe i St. Polna. Później który uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Służbę Związku Weteranów Powstańców Narodowych w Nakiłku. W latach 1925-1928 pracował jako bibliotekarz w księgowni i bibliotece w Nakiłku. Aresztowany przez Niemców na pocztku 1939 r. i rozstrzelany w publicznej egzekucji 20 października 1939 r. na rynku w Kostrzynie Wielkopolskiej.

Organizowany przez: **INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ** Oddział w Poznaniu **Radio** Poznań

Fotografia z zbioru: www.pamien-narodowa.pl

WALKOWIAK

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Antoni PACYŃSKI (1883-1939)
Miejsce urodzenia: Kłomnik

Leśnik, naczelnik funkcji „zakładowych” w fabryce i górnictwem w Górnym Śląsku, przynależność do tegoż Towarzystwa Tomasz Zamo. Ważną funkcję naczelnika wydziału Leśnictwa w Międzyzdrojach byłej Diebicy Pruskiej. Członek komisji organizacyjnej Wydziału Leśnictwa i Górnictwa w Poznaniu, następcę wykładowca na tym Wydziale. Pierwszy dyrektor Leśniczy w Poznaniu, kierownik studium „Pomoc dla leśników”. Członek Komitetu organizacyjnego Polskiego Towarzystwa Leśniczego. Na posiedzeniu w październiku 1939 r. wyjechał z Kłomnika zabierając ze sobą cenne dokumenty dotyczące pracy Komitetu Naczelnej Rady Ludowej i Górnictwa i Leśnictwa w ramach Wydziału Leśnictwa i Górnictwa. Postrawiony jednak powścią, aby bronić interesów fundacji. Zamordowany przez Niemców, a następnie rozstrzelany 20 października 1939 r. przez Einsatzkommando II w publicznej egzekucji na rynku w Kłomniku.

Publikacja sfinansowana przez Instytut Pamięci Narodowej

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu

Radio Poznań

PACYŃSKI

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Teofii WOLNIEWICZ (1896-1939)
Miejsce urodzenia: Kłomnik

Burmistrz, działacz społeczny. W 1923 r. wyjechał na urzęd burmistrza Poznania. Przed objęciem funkcji w tamtejszym mieście, pełnił przez cztery lata kierownicze stanowisko w samorządzie na Pomorzu. W 1925 r. wyjechał na stanowisko burmistrza w Świdwie. Funkcję tę sprawował przez okres dwa lata. Podobało się mu urząd burmistrza, który był i dawał i to i jemu i miastu. Do wyjazdu na sty stan zdrowia zakłócał działalność publiczną w 1937 r.

Po wybuchu II wojny światowej pozostał w Kłomniku. Był kilkakrotnie zatrzymywany przez Niemców w charakterze zakładnika. Został ponownie aresztowany 20 października 1939 r. W tym dniu dostał do publicznej egzekucji członkowie Polskiej Rady Ludowej i Górnictwa przez Einsatzkommando II. Teofii Wolniewicz również wytypowany był do rozstrzelania, ale z powodu złego stanu zdrowia, pozostał żył na wolności. Niezłoty się zdecydował się na ten krok na krótkim rynku. Trwałemu go toczył choroba i operacji na mięśniach szyi. Tam stało się dramatycznym wydarzeniem. Połowa problemów z przetraniem się, przedostaw się, ale z całego tego nie na kolcach Wolniewicza zabił dwóch strażników w głównej funkcji Kommando II.

Publikacja sfinansowana przez Instytut Pamięci Narodowej

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu

Radio Poznań

WOLNIEWICZ

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Kazimierz BOENING (1882-1939)
Miejsce urodzenia: ŚRODA

Twardzieli, że jest Polakiem i jako Polak zginął. Do swojej postawy restrykcyjnej 20 października 1939 r. w publicznej egzekucji przez Einsatzkommando II poświadczeniem Franciszka Boromeusza na rynku w Świdwie. Jego zwłoki zakopano w pobliżu kościoła św. Józefa w Świdwie w 1947 r.

Pracownik, ślusiarz, właściciel magazynu Pielęgnacja w powiecie średzkim. Pracował jako odwołak w Wroclawiu. Od 1925 r. mieszkał w Świdwie, a potem dyktator departamentu spraw wojennych i administracyjnych byłej Diebicy Pruskiej. Do 1939 r. prezes Rady Naczelnej Górnictwa w Świdwie, Członek Rady Naczelnej Towarzystwa Ubezpieczeń „Vesta” w Poznaniu, Radca Honorowego Związku Kredytowego. Prezes Wydziału Powiatowego w Świdwie. Aresztowany przez Niemców 18 października 1939 r. W czasie zgromadzenia Niemcy zaproszono mu zwołanie sugeruje, że jego nazwisko bronić jak niemieckie, ale Boening odmówił.

Publikacja sfinansowana przez Instytut Pamięci Narodowej

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu

Radio Poznań

głos

BOENING

ZAPAL ZNIEMCZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Jan CYPLIK (1886-1939)
Miejscę urodzenia: KSAJ, WIELKOPOLSKI

Powstanie wielkopolski, działacz społeczny, członek Powstaniowej Rady Zwierzchniej i dowódca Strazy Ludowej w Książu w 1918 r. - organizator Powstania Wielkopolskiego na terenie Książa. W okresie międzywojennym pełnił funkcje dyrektora Banku Ludowego w Książu. Był też kierownikiem w Zarządzie Miejskiego Muzeum. Od 1928 r. prezesem Towarzystwa Powstańców i Włóczęgów. Książ Książ once był inicjatorem budowy pomnika Powstańców Wielkopolskich na cmentarzu w Książu. Od 1919 r. czynnie działał w Bractwie Strzeleckim. W latach 1927-1928 pełnił funkcję prezesa Bractwa. W 1922 r. został Królem Kurkowego. Współorganizator obchodów rocznicowych

Instytut Pamięi Narodowej, Radio Pompa

Copyright © 2014. Wykonanie: Jan Cyplik, 2014 r. Projekt: Jan Cyplik, 2014 r. Wykonanie: Jan Cyplik, 2014 r.

CYPLIK

ZAPAL ZNIEMCZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Stefan Ludwik DOERFFER (1877-1939)
Miejscę urodzenia: KSAJ, WIELKOPOLSKI

Ziemianin, administrator majątków rodziny Mielichów w terytorium Powiatów i Miechów. Od 1926 r. dzierżawił majątek hr. Strzyżewski-Mielichów w Bródzowie koło Książa. Członek zarządu "Zemianiarzy Wielkopolskiej" w Nasion i Przemysłu Ziemianiarzy (Ludzi i Wronki) w Cielanach. Był kierownikiem Cukrowni w Ostrołęce i prezesem Kółka Rolniczego w Żywiecu. W 1938 r. przeszedł na emeryturę. W sierpniu 1939 r. na przebieg wleczki zarządy

Miastem miedzi w Powiatowach. Na początku września 1939 r. w związku z rozbiciem niemieckim wyjechał wraz z rodziną na wschód. Był w polowie września 1939 r. powołany do niewoli. 18 października 1939 r. został aresztowany przez Niemców na charakterystycznym i nieopisanym dwa dni później aresztowany przez Einsatzkommando 14 pod dowództwem Gerharda Finkeha w publicznej agencji na rynku w Książu Wielkopolskim.

Instytut Pamięi Narodowej, Radio Pompa

Copyright © 2014. Wykonanie: Stefan Ludwik Doerffer, 2014 r. Projekt: Stefan Ludwik Doerffer, 2014 r.

DOERFFER

ZAPAL ZNIEMCZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Tomasz PAUL (1880-1939)
Miejscę urodzenia: KSAJ, WIELKOPOLSKI

Powstanie wielkopolski, major Wojska Polskiego. Po wybuchu wojny (sierpień) został zmobilizowany do 44 Pułku Piechoty i od sierpnia 1914 r. walczył pod Gołdziejem i Baranowicami na froncie wschodnim. Dowodził kompanią dalszą w szereg Powstania Wielkopolskiego. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. W latach 1925-1928 był 6 weteranem krajowym Kanielskim w 2. bractwie. Przewodził w piśmie 70 pp szkolenie dla przybyłych dowódców kompanii i specjalistyczne kursy instrukcyjne białych umiarkowanych w terenie. Dowodził Towarzystwa Powstańców i Włóczęgów. W latach 30. XX w. mieszkał w Łosicach. Pracował w prywatnej hurtowni w Łosicach. Był członkiem Międzypartyjnego Klubu Oficerów Rezerwy RP im. Marcjana Józefa Piłsudskiego. We wrześniu 1939 r. przyjechał do Dolna.

Jako były powstaniec wielkopolski został w październiku 1939 r. aresztowany przez Niemców w grupie mieszkańców Dolna (ekolo). Przewieziono go do Książa Wielkopolskiego, gdzie 20 października 1939 r. członkiem Einsatzkommando 14 po wzięciu do niewoli przetransportowano na strażnicę w publicznej agencji na rynku w Książu Wielkopolskim. Został pochowany razem z innymi 18 zamordowanymi w tym dniu Polakami w baziliszowym grobie na cmentarzu katolickim w Książu. Ich ciała ekshumowano w 1981 r. i ponownie pochowano.

Instytut Pamięi Narodowej, Radio Pompa

Copyright © 2014. Wykonanie: Tomasz Paul, 2014 r. Projekt: Tomasz Paul, 2014 r.

PAUL

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Konstanty Hubert CHLAPOWSKI (1883-1939)
 Miejsce egzekucji: LAS FALCZAKO-ZAKRZEWSKI pod POCZNANEM

Ziemiarz, działacz społeczny, powstaniec wielkopolski. Działacz herbu Dryjo i właściciel młynów i karczmy w powiecie międzybózkim. W czasie Powstania Wielkopolskiego wyznaczony przez Powiatową Radę Ludową na komendanta większego młyna Frynowo, a następnie organizatora batalionu przolewickiego. W okresie powstania pełnił funkcję szefa Sekcji Strazy Ludowej, Palicyj i Zastępcy w Komendzie Niezależnej Strazy Ludowej. W latach 1922-1923 był komendantem Powiatu. Przeszedł do Oficjalnej Rezerwy na województwo poznańskie. Od 1927 r. przewodniczący Towarzystwa Kółek Rolniczych w powiecie międzybózkim, członek do Wielkopolskiego Związku Ziemian i Komitetu Poznańskiego Związku Kresowego, a także Złotemu Młotkowskiego. Przeszedł do Wielkopolskiego

Organizator: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

Radio 24.00

Fotografia ze zbiorów Muzeum Ziemi Wielkopolskiej w Poznaniu

CHLAPOWSKI

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Aleksander KUROWSKI (1892-1939)
 Miejsce egzekucji: KONIN

Restaurator, działacz społeczny. Członek Klubu Wileńskiego w Koninie. Przez wiele lat działał w Polskiej Organizacji Współczesnej (młodszej Strazy Ogólniej). Udział brał w strzeleckiej sekcji teatralnej. Pełnił funkcję rodzimą w Radzie Miejskiej Konina. Pracę kierował w restauracji w obrotu w kameralnym parku. Na krótko obsorzył restaurację przy ulicy 3 Maja w Koninie. Planował przeprowadzić się do Białej, ale wybuch II wojny uniemożliwił mu realizację tych planów. Po wybuchu wojny emigrował i rodzinną na początku września 1939 r. opuścił Konin, ale natychmiast powrócił do miasta 11 września. Tydzień później został aresztowany przez Niemców w charakterze osobnika i osadzony w miejscowym ratuszu. Zakazano mu wyprowadzenia się z miasta. Skazano go na śmierć z powodu rzekomego sprzyjania niemieckiemu żołnierzowi i rozstrzelano w egzekucji na rynku w Koninie razem z 2 innymi więźniami. Mordochojnym Śledkim 22 września 1939 r.

Organizator: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

Radio 24.00

Fotografia ze zbiorów Muzeum Ziemi Wielkopolskiej w Poznaniu

KUROWSKI

ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI

ZAMORDOWANA PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Teodozja LĄPKIEWICZ (1915-1939)
 Miejsce egzekucji: LAS SKWILEWSKI

Nauczycielka, mieszkanka Ryplina. Uczestniczyła do Olimpijusz Partyzanckiego im. hetmana Jędrzeja Zabińskiego w Pucku. Dostała tytuł kandydatki na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie uzyskała tytuł magistra w 1937 r. Przez wybuch II wojny światowej rozpoczęła pracę jako nauczycielka w Gimnazjum Męskim w Ryplinie. Po sukcesach Niemców do miasta zostało aresztowana w drugiej połowie października 1939 r. przez Selbstschutz Westpreussen (niemieckich Niemców) jako „element arytmiczny”. Osadzona była w ciasnym ścianie ścianą tzw. „domu klatki”, ścisła jej gęstość i silne brzocho, gdzie skazywana na samotność i głód. Była w więzieniu została brutalnie pobita i zgwałcona, a następnie wyznaczona. Wzięta do domu i oprowadziła rodzicom, a tragicznych praktykach. Potem była jej młodziem. Została zabita 5 listopada 1939 r. przez Niemców Knofel - oficera SS. Ciało Teodozji zostało wywiezione do lasów skwilewskich. Po egzekucji jej zabiła została skamieniała i pochowana w rodzinnym grobie. Aby upamiętnić Teodozję Ląpkiewicz [i] rodzinna nagrobka wiersz „Młocionka” w ramach projektu do utworu Teodozja Ląpkiewicz „Odcienie”.

Organizator: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

Radio 24.00

Fotografia ze zbiorów Muzeum Ziemi Wielkopolskiej w Poznaniu

LĄPKIEWICZ

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘĆ

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Stefan MAGNUSZEWSKI (1939)
Miejscę egzekucji: LAZAR MAJDECKI

Uczeń piasezawskiego gimnazjum. Zamordowany w ramach operacji przez Einsatzkommando 14 pod dowództwem Carl-Friedricha Trautkrautza 8 listopada 1939 r. w Łasku Mazowieckim (tzw. „Boreczku” koło Piaseczka). Jego dłoń bliźniaczy po przeprowadzeniu obrotu ogółu dorodniego, rozstrzelano w Łasku Mazowieckim w dwóch turach jeszcze w tymże dniu. Położone w terenie Piaseczka (okolic).

Polscy rozstrzelani w Łasku Mazowieckim 8 listopada 1939 r.:
Stefan Magnuszewski
Wacław Mielniczek
Wacław Mielniczek
Wacław Mielniczek
Wacław Mielniczek
Wacław Mielniczek
Wacław Mielniczek
Wacław Mielniczek

Był to w wieloletniej polskiej historiografii uwieczniony i osadzony w najgłośniejszym szeptach i wizerunkach historycznych. Jedynym z eksterminacji w „procesie” był ofiarą szlachy, młodym chłopcem, który znalazł się pod palną przelotną rozstrzelano. Jego imię zostało zapisane w „Kronice” Stefana. Ciężką ciałą i liderem składowano w 1943 r. i pochowano razem z innymi innymi zamordowanymi w 1939 r. przez Niemców. Położone w Łasku Mazowieckim na cmentarzu parafialnym przy ulicy Kościelnej w Piaseczku.

Organizatorzy: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ, Radio Poczaj

Radio Poczaj

MAGNUSZEWSKI

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘĆ

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Tadeusz MARSZEL (1918–1939)
Miejscę egzekucji: TURK

Student. Ukończył w 1936 r. gimnazjum w Turku. Studiował na Politechnice Warszawskiej. Anonimowy prozaik. Autor z niezwykłych powieści, który zaczął opisywać wojnę. Członek w Turku. Rozstrzelany 18 września 1939 r. w Łasku w sądownictwie Podziemnym (tzw. „Młot”). Miał wówczas 21 lat. Jego szczątki odnaleziono dopiero w 1951 r. podczas prac przy budowie internatu szkolnego. Pochowany na cmentarzu parafialnym w Turku.

Organizatorzy: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ, Radio Poczaj

Muzeum Miasta Turku

MARSZEL

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘĆ

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Wacenty POCIECHA (1902–1939)
Miejscę egzekucji: SZAMOTULY

Rolnik, właściciel gospodarstwa rolnego w Osowie Nowym koło Szamotul. W latach międzywojennych przeżył wraz z rodziną i z małżonką do Włocławka w powiatowym szpitalu. W okresie międzywojennym zaangażowany w patriotyczny działalność społeczną. Członek w Osowie. Rozstrzelany 18 września 1939 r. w Łasku Mazowieckim. Jego szczątki odnaleziono dopiero w 1951 r. podczas prac przy budowie internatu szkolnego. Pochowany na cmentarzu parafialnym w Szamotulach.

Organizatorzy: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ, Radio Poczaj

Muzeum Miasta Szamotul

POCIECHA

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Aleksander DUBISKI (1886-1939)
Miejscę egzekucji: LAS WIMBARSKI KOŁO KALISZA

Lekarz, działacz społeczny, powstaniec wielkopolski. W młodości należał do tajnego Towarzystwa Tomasz Zana w Inowrocławiu. W czasie I wojny światowej pełnił funkcję komendant oddziału chirurgicznego w Odrze. Należał do komiteta Ludowego i należał do Rady Zachodniej. W czasie Powstania Wielkopolskiego organizował służbę sanitarną VI Odrze Węskowskiego. Brał udział w walce polsko-bolszewickiej w 1920 r. Po powrocie do Odrze został do wybuchu II wojny światowej funkcję dyrektora tamtejszego Szpitala Powojennej i Wielokrotnie przewodniczącego Związku Lekarzy. Działalność w Polonii Czarowym Krzyżu w Odrze. 8 listopada 1939 r. jako przedstawiciel lokalnej warstwy przyrodniczej został aresztowany przez Niemców. 14 grudnia przewieziono go do więzienia w Kaliszu, gdzie odbył się poboczny proces egzekucyjny. Tego samego dnia, podobnie jak wielu innych więźniów misyjnie Odrze

INSTITUT PAMIĘCI NARODOWEJ Odrze & Polska
Radio PÓŁNOC

Fotografia ze zbiorów Muzeum Miasta Odrze
Wojciechowski

DUBISKI

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Wacław JANKOWSKI (1886-1939)
Miejscę egzekucji: LAS WIMBARSKI KOŁO KALISZA

Adwokat, powstaniec wielkopolski, działacz społeczny. Pracował walczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Działalność w tajnej organizacji Towarzystwa Tomasz Zana pełniącej funkcję prasową kółka estetycznego. W latach 1936-1939 z inicjatywy Rządu Ludowego organizował zgromadzenia wojenne w Poznaniu. Po powrocie do Odrze w 1920 r. zorganizował tamtejszy Kółko Odrze. Był działaczem ligi śląskiej i pierwszym po odzyskaniu niepodległości prezesem Kurkowego Bractwa Strzeleckiego

INSTITUT PAMIĘCI NARODOWEJ Odrze & Polska
Radio PÓŁNOC

Fotografia ze zbiorów Muzeum Miasta Odrze
Wojciechowski

JANKOWSKI

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘCI **ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.**

Jan OWOC (1904-1939)
Miejscę egzekucji: LAS DUBOWSKI k. BUDOWICA (gmina Wągrowiec)

Naczelny, powstaniec wielkopolski. Kierownik Powiatowej Szkoły Powszechnej w Rąbrynie w powiecie węgrowskim. Od 1921 r. należał do Związku Powstańców Wielkopolskich w Rąbrynie. Za pracę oświatową aresztowany w Wągrowcu. Kryzys Związku i Ergonomicznym Medalem za osiągnięcia. Zawiązał 1933 r. dwukrotnie aresztowany przez Niemców. Władze w Wągrowcu. W dniu 14 grudnia 1939 r. wywieziony przez niemieckich oprawców z grupą 104 innych polskich więźniów do lasu koło Budowicy tam zamordowany, wiosną 1941 r. zwłoki ofiar zostały spalone przez specjalne niemieckie Sonderkommando. Była to przemoc na szerszą skalę ekscytacji i zniszczenia śladów materialnych i moralnych niepodległości obywateli, dokonanych przez Niemców w wczesnych latach.

INSTITUT PAMIĘCI NARODOWEJ Odrze & Polska
Radio PÓŁNOC

Fotografia ze zbiorów Muzeum Wągrowiec & Wągrowiec

OWOC

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘĆ

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Marian CZABAJSKI (1909-1939)
Miejsce egzekucji: LASY MEDYSKA, gm. OBRYCZKO

Właściciel ogrodu we Wrocławiu, działacz polityczny, przedsiębiorca, korpulent. W czasie studiów należał do Komunistów „Polska” – sekcji regionalnej Uniwersytetu Państwowego. Pełnił w niej funkcję funkcji kierownika. O następnym w 1933 i został wybrany jej prezesem. W 1933 r. został ogólnie „zamieszkał” we Wrocławiu, który z powodzeniem prowadził do wybuchu II wojny światowej. W latach 30 XX w. należał do wrocławskiej sekcji Związku Wielkiej Polski. Został aresztowany przez Niemców na początku II wojny światowej. Osadzono go w więzieniu w kamieniołomie, a następnie 27 listopada 1939 r. rozstrzelano w masowej egzekucji w lasach Medydzka w granicach Obryczka. To dlatego nie ma warty ławy by miłącym egzekucji antek Polaków aresztowanych na początku

okupacji w pensjonacie Szarychul, Oborniki i Nowy Tomyśl. W licznych egzekucjach, przeprowadzonych tam do końca 1939 r. rozstrzelano w nich około 420 Polaków. Ciała zamordowanych zostały odwiezione i pogrzebane jesienią 1944 r. w ramach akcji „Kamień”. Blisko trzech tysięcy niemieckiego okupanta. Udało się ustalić nazwiska 140 zamordowanych, zamordowanych tym w listopadzie 1939 r. Jedną z tych osób jest Marian Czabajski.

ORGANIZACJA: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ (Instytut Pamięci Narodowej), Radio (1925-1989), Muzeum (1925-1989), Związek (1925-1989)

Fotografia z zbiorów Muzeum Pomnikowo-Pamiętnikowe (Muzeum Pomnikowo-Pamiętnikowe w Wągrowcu)

CZABAJSKI

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘĆ

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Hipolit ROSZCZYŃSKI (1897-1939)
Miejsce egzekucji: PRAJANICA

Działacz społeczny – polityczny, redaktor czasopiśmiennictwa, publicysta, działacz 19. Pułku Obrony Pomorskich od 1934 r. w 1937 roku w Zagórzu. W okresie międzywojennym w Wągrowcu członek organizacji „Kamień”. W czasie II wojny światowej należał do sekcji „Kamień”. Po powrocie z frontu służył w radzieckiej Armii. Angażował się do działalności lokalnych polskich organizacji powojennych. W 1951 r. przesiedlono go do Torunia i wyjechał do Wągrowca. Służył w 4. Pułku Obrony Pomorskich w Poznaniu (od lutego 1952 r. 18. Pułk Obrony Pomorskich), stopień podporucznika. W 1952 r. został przeniesiony do Wągrowca. W 1952 r. został przeniesiony do Wągrowca – lokalnej sekcji „Kamień”. Odznaczony Krzyżem Walecznych i Krzyżem Armii. Po odjeździe z Wągrowca w 1957 r. powrócił na Pomorze i zgłosił się do działalności społeczno – politycznej.

Członek kółek rolniczych, angażował się w działalność samorządu terytorialnego. Został aresztowany przez Niemców 12 września 1939 r. Przechowywano go m. in. w więzieniu w Opatowie w Wągrowcu, a następnie rozstrzelano w Pielnicy 11 listopada 1939 r. W czasie okupacji w 1946 r. jego żona została rozstrzelana przez Niemców. Został aresztowany i rozstrzelany w Rumli.

ORGANIZACJA: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ (Instytut Pamięci Narodowej)

Fotografia z zbiorów Muzeum Pomnikowo-Pamiętnikowe (Muzeum Pomnikowo-Pamiętnikowe w Wągrowcu)

ROSZCZYŃSKI

ZAPAL ZNIJCZ PAMIĘĆ

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Soweryn MATUSZEWSKI (1879-1939)
Miejsce egzekucji: BEM

Lekarz, powiatowy wilekopol, działacz polityczny. Od 1914 r. kierował krawatem Bankiem Ludowym. W okresie II wojny światowej prowadził szpital w Wilkopolu, a następnie pełnił funkcję sekretarza starostwa w Śremie. Członek Wielkiego Komitetu Okręgowego w Śremie. W 1939 r. został wybrany przewodniczącym Rady Robotników i Zakładowego Komitetu Zakładowego. Odgrywał ważną rolę w wywołaniu Strajku Robotników i Zakładowego Komitetu Zakładowego w Wilkopolu. Przewodniczący okręgowego gniazda Towarzystwa Oświatowego „Kółko” na powiat wilekopolski i Lemigów. Przez kilka lat kierował także krawatem Instytutu Wilekopolu. Należał do Prezydium Towarzystwa Przyjaciół Nauk, był członkiem Wydziału Lekarskiego. Prezes Towarzystwa Robotników Chrześcijańskich i Zarządu Międzyzakładowego. Po aresztowaniu w 1939 r. został aresztowany w Wilkopolu. Został rozstrzelany w publicznej egzekucji przez Einsatzkomando 14 na rybniku w Śremie 20 października 1939 r. razem z 18 innymi Polakami.

ORGANIZACJA: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ (Instytut Pamięci Narodowej), Radio (1925-1989), MUZEUM (1925-1989)

Fotografia z zbiorów Muzeum Pomnikowo-Pamiętnikowe (Muzeum Pomnikowo-Pamiętnikowe w Wągrowcu)

MATUSZEWSKI

RZADKI

ROSZCZAK

Pliki do pobrania

- [BARANOWSKI \(pdf, 2.94 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [BURSCHE \(pdf, 2.63 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [CHLAPOWSKI \(pdf, 2.67 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [KUROWSKI \(pdf, 2.84 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [LAPKIEWICZ \(pdf, 2.79 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [MAGNUSZEWSKI \(pdf, 2.52 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [MARSZEL \(pdf, 2.61 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [POCIECHA \(pdf, 2.77 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [ROSZCZYNALSKI \(pdf, 2.69 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [NOWOTARSKI \(pdf, 2.58 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [LINKE \(pdf, 1.04 MB\) 27.11.2020 10:23](#)
- [WALKOWIAK \(pdf, 2.63 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
- [WROBLEWSKI \(pdf, 2.68 MB\) 28.10.2020 08:00](#)

[BOENING \(pdf, 2.57 MB\) 31.10.2020 08:33](#)
[PACYNSKI \(pdf, 2.61 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
[WOLNIEWICZ \(pdf, 2.59 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
[CYPLIK \(pdf, 2.47 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
[DOERFFER \(pdf, 2.54 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
[RZADKI \(pdf, 2.5 MB\) 23.11.2020 18:40](#)
[PAUL \(pdf, 2.51 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
[GAWRON \(pdf, 2.65 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
[ROSZCZAK \(pdf, 2.72 MB\) 28.10.2020 08:00](#)
[DUBISKI \(pdf, 2.77 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[HEJNOWICZ \(pdf, 3.19 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[IRZABEK \(pdf, 3.11 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[JANKOWSKI \(pdf, 2.79 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[KARLOWSKI \(pdf, 2.97 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[MATUSZEWSKI \(pdf, 2.43 MB\) 23.11.2020 18:40](#)
[KARPINSKI \(pdf, 3.36 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[KOTLARSKI \(pdf, 2.84 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[LUKOMSKI \(pdf, 2.81 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[POTWOROWSKI \(pdf, 2.95 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[OWOC \(pdf, 2.76 MB\) 31.10.2020 08:34](#)
[STACHOWIAK \(pdf, 2.91 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[GIL \(pdf, 3.6 MB\) 28.10.2020 12:04](#)
[CZABAJSKI \(pdf, 2.63 MB\) 31.10.2020 08:30](#)

zdjęcie zajawkowe

ZAPAL ZNIČZ PAMNIECI

ZAMORDOWANY PRZEZ NIEMCÓW W RAMACH OPERACJI TANNENBERG 1939 r.

Mieczysław HEJNOWICZ (1890–1939)

Miejsce egzekucji: GOSTYŃ

Właściciel młyna w Gostyniu, powstaniec wielkopolski, działacz społeczno-polityczny. Członek tajnego Komitetu Obywatelskiego w 1918 r. W latach 1919–1921 pracownik starostwa powiatowego oraz radny Rady Miejskiej w Gostyniu. Członek zarządu Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, Towarzystwa Czytelni Ludowych, Akcji Katolickiej, Związku Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych, a także prezes Związku Młynarzy Wielkopolskich i Związku Ludowo-Narodowego w Gostyniu. Od 1928 r. organizator i prezes Stronnictwa Narodowego na terenie powiatu.

Po wybuchu II wojny światowej udał się do Dolska, a następnie Sompolna, gdzie organizował obronę przed Niemcami. W Brdowie z rozkazu władz wojskowych pełnił funkcję komendanta. Dotarł aż do Kutna, skąd w obawie przed niewolą niemiecką wrócił do Gostynia. Po powrocie do domu rodzinnego został aresztowany przez Niemców i dwa dni później rozstrzelany w publicznej egzekucji 21 października 1939 r. na rynku miejskim w Gostyniu. Razem z nim zginął jego brat Józef.

Fotografia ze zbiorów
Muzeum w Gostyniu

Organizatorzy:

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Poznaniu

Partner:

MUZEUM
w GOSTYNIU

Radio
Poznań

Opcje strony